

ค วามเชื่อว่าตัวเองมีความสำคัญและมี
ความสามารถ ดังที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า
self-esteem นั้นสำคัญมาก เพราะมันดล
ให้เกิดและไม่ให้เกิดสิ่งต่างๆ ได้มากมาย ความ
เชื่อนี้แหละสามารถสร้างสิ่งอัศจรรย์ได้อย่าง
ไม่น่าเชื่อ

พระพุทธรูปองค์ใหญ่ๆ นั้นต้องใช้คนมา
ร่วมสร้างตั้งแต่บริจาคโลหะมีค่า บัน หล่อ
ตักแต่งกันเป็นร้อยเป็นพันคน และร่วมมือกัน
ได้ก็เพราะศรัทธาในศาสนาของคนในสมัยก่อน
มูลค่าโลหะที่จมอยู่ในองค์พระโดยแท้จริงแล้ว
ก็คือส่วนหนึ่งของการออมที่สั่งสมมาแต่อดีต
ของคนโบราณ

มีการทดลองเรื่อง self-esteem ใน
อินเดียเมื่อหลายปีก่อน ในการทดลองวันแรก
เด็กหลายร้อยคนที่เชิญมาอย่างคละทุก
วรรณะต้องแต่งตัวแบบสมัยใหม่ที่ดูไม่รู้จัก
การแต่งกายว่าอยู่วรรณะไหน ผู้ทดลองบอก
ให้นั่งกันตามสบายตรงไหนก็ได้โดยดูแลเด็ก
ทุกคนอย่างเสมอภาคกัน ผลจากคะแนนการ
ทดสอบที่ต้องใช้ความพยายามและความตั้งใจ
ของทุกระดับนั้นใกล้เคียงกัน ไม่มีการแตก
ต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ในวันรุ่งขึ้นมีการทดสอบข้อสอบเดิมอีกครั้ง
ในครั้งนี้นี้เด็กแต่ละคนแต่งตัวกันตามประเพณี
ของแต่ละวรรณะ เมื่อมาถึงห้องสอบผู้ทดลอง
จัดให้เด็กวรรณะสูงซึ่งแต่งตัวดีนั่งแยกออกไป
และตั้งใจเอาใจดูแลเด็กเหล่านี้เป็นพิเศษต่อ
หน้าเด็กอื่นๆ ส่วนเด็กในวรรณะอื่นบอกว่าจะ
นั่งตรงไหนก็ได้โดยไม่อึ้งขงขอบ

ผลการสอบปรากฏว่าเด็กวรรณะสูงที่จัด
นั่งให้เป็นพิเศษได้คะแนนไม่ต่างไปจากเดิม แต่
เด็กกลุ่มอื่นๆ ได้คะแนนต่ำกว่าวันแรกอย่าง
ผิดสังเกต

ผู้ทดลองเชื่อว่า self-esteem คือคำ
อธิบายของการมีคะแนนแตกต่าง การเชื่อ
ว่าตัวเองต่ำต้อยกว่าเด็กกลุ่มอื่นทำให้ขาด
ความเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเอง
อย่างชัดเจน

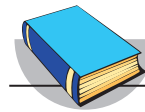
ใ นสังคมบ้านเราก่อนหน้าที่จะมีการให้
นักเรียนและนักศึกษาทุ้มเพื่อการ
ศึกษาเมื่อ 10 ปีก่อน คนชั้นกลางระดับค่อนข้าง
ลงมามักคิดแต่จะให้ลูกเรียนพาณิชย์หรือ
อาชีวะเท่านั้น ทั้งที่เด็กบางคนสามารถเรียนรู้อ
ชั้นมัธยมปลายสายสามัญได้เป็นอย่างดี

การ “ไม่ฝันไกล” ของพ่อแม่บางส่วนเป็น
ผลจากการมีได้อยู่ในชั้นของรายได้ที่สูงพอที่
จะมี self-esteem ในระดับที่น่าพอใจ การ
คิดไปไม่ถึงถึงการเรียนมหาวิทยาลัยจึงเป็นเรื่อง
ปกติ

การขาด self-esteem ของพ่อแม่ส่งผล
กระทบต่อความคิดความอ่านและ self-esteem
ของลูกอีกต่อหนึ่งอย่างไม่ต้องสงสัย

ในโลกตะวันตกมีคำกล่าว You can if you
think you can (คุณทำได้ถ้าคุณคิดว่าคุณ
ทำได้) ซึ่งตรงกับเรื่องของ self-esteem กล่าว
คือ คนที่คิดว่าทำไม่ได้ก็จะจมปลักอยู่กับ
ความยากจน

บางคนอาจถกเถียงว่าเพราะพ่อแม่มีเงิน
น้อยจึงคิดให้ลูกเรียนอาชีวะเพื่อจะได้จบมา

อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

เชื่อมั่นในความสำคัญของตัวเอง

ทำงานหาเงินเร็วๆ ซึ่งก็มีความจริงอยู่บ้าง แต่
สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือลูกหลานก็มักเรียนไม่ได้มาตั้ง
แต่ก่อนถึงขั้นอาชีวะด้วย

คำถามต่อไปก็คือทำไมถึงเรียนไม่ดี คำ
ตอบก็คือมีอยู่บ้างที่เรียนดีแต่ก็มีน้อย ส่วน
ใหญ่เรียนไม่ดีเพราะสิ่งแวดล้อม ซึ่ง self-es-
teem มีบทบาทสำคัญอยู่ด้วยอย่างแน่นอน
การคิดว่า “เรียนแค่นี้ก็พอ” สำหรับ
ครอบครัวก็คือผลพวงที่สะท้อนมาจากการขาด
self-esteem ซึ่งจะช่วยให้หลุดพ้นจาก
ความยากจนของครอบครัวได้เลย

การทะเยอทะยานมีความใฝ่ฝันสูงของเด็ก
โยงใยกับ self-esteem ของครอบครัวและ
ของตนเอง เด็กที่มีลู่งป้าหน้าอาสนับสนุนการ
เรียนของหลาน หรือเป็นตัวอยางของหลานให้
เลียนแบบ หรือมีครูฝึกฝนจิตใจให้มี self-es-
teem จึงเป็นเด็กที่โชคดียังยิ่ง

บางคนอาจบอกว่าเป็นเรื่องของโชค
ชะตาเด็ก

ถึ 1 self-esteem เป็นปัจจัยสำคัญหนึ่ง
ของการแก้ไขปัญหาคความยากจนจริง

น้ำจิ้มอาหารสมอง :

มนุษย์ทำดีและมีศักดิ์ศรี
ได้โดยไม่ต้องมีทรัพย์สิน

การทุ่มเททรัพยากรมหาศาลในด้านโครงสร้าง
เพื่อแก้ไขความยากจนผ่านการพัฒนา
อุตสาหกรรมจึงไม่ใช่หนทางเดียวของการ
แก้ไขความยากจน ตรงที่ self-esteem ของ
ประชาชนและเยาวชนต่ำ จนขาดความใฝ่ฝัน
ทะเยอทะยาน และความบากบั่นมานะแล้ว
ขนาดของทรัพยากรที่ใส่ลงไปจึงมิใช่ปัจจัยชี้
ความสำเร็จ

คนในวรรณะจัณฑาลในอินเดีย (มักเรียก
ในภาษาอังกฤษ Dalit หรือ Harijan ชื่อที่
มหาตมะคานธีตั้งให้) ซึ่งตั้งเดิมมาจากกลุ่มผู้
ทำงาน “สกปรก” เช่น เก็บขยะ ตักส้วม ล้าง
ท่อ กวาดถนน ฯลฯ ยากจนแสนสาหัสเพราะ
ขาดโอกาสทำงานและเรียนหนังสือเป็นเวลา
นานอันเนื่องมาจากถูกรังเกียจโดยสังคม
(แม้แต่สัมพัทธ์ของที่คนเหล่านี้สัมพัทธ์ก็เป็นสิ่ง
ต้องห้ามของคนในวรรณะอื่น)

ดังนั้น self-esteem และการถูกใช้ตรวน
แห่งความยากจนพันธุการไว้จึงเป็นสิ่งที่ตาม
กันมาโดยธรรมชาติ

dalits ยากจน มีชีวิตที่ลำบากมานานนับ
พันปีจนการหลุดพ้นจากความยากจนไม่ได้อยู่
ในสมองแม้แต่น้อย dalits ส่วนใหญ่ยอมรับ
สภาพที่ตนเองเป็นอยู่ ส่วนที่หลุดพ้นไปจาก
ความยากจนและอยู่อาศัยในเมืองก็อาจหนี
จากเรื่องของวรรณะไปได้มาก แต่ลึกๆ ในใจ
แล้วการขาด self-esteem ก็ยังคงเป็นปัญหา
อยู่ไม่น้อย

**การให้ความรู้และฝึกฝนให้มี self-es-
teem ของเยาวชนผ่านกิจกรรมของ
โรงเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของ
หลักสูตรการศึกษา ●**

เครื่องเคียงอาหารสมอง

G eek เป็นคำแสลงในภาษาอังกฤษมานานหลายสิบปี ในตอนแรกหมายถึง คนบ๊องๆ
และต่อมาหมายถึงพวกชอบโชว์ออฟแสดงอะไรประหลาดๆ ให้ผู้คนที่เดินผ่าน
ไปมาดู

อย่างไรก็ดี ในทศวรรษ 1980 geek เปลี่ยนความหมายไปว่าหมายถึงคนที่เป็นผู้
เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ขาดทักษะพื้นฐานเรื่องสังคม เช่น จิบผู้
หญิงไม่เป็น พูดกับผู้อื่นไม่ค่อยรู้เรื่อง ใส่แว่นหนาอ่านหนังสือ หรือเล่นคอมพิวเตอร์
อยู่คนเดียว ฯลฯ

เมื่อเกิด dot.com บวมขึ้นและโครงสร้างเศรษฐกิจสหรัฐเปลี่ยนแปลงในทศวรรษ 1990
geek ก็มีความหมายเปลี่ยนไป คราวนี้ geek มีความหมายไปในทางบวก กล่าวคือ หมายถึง
ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีโดยเฉพาะด้านไอที (หัวหน้าใหญ่ของ geek ก็คือ Bill Gates,
Steve Jobs, Jeff Bezos)

ที่เป็นอย่างนี้ก็เพราะ geek ในสมัยทศวรรษ 1980 ได้กลายเป็นเศรษฐกิจร้ายร่วมกันเป็นแถว
geek จึงมีความหมายดีขึ้น

มีอีกคำแสลงหนึ่งที่ใกล้เคียงกันคือ nerd แต่ที่ต่างจาก geek
nerd เป็นคนขาดทักษะพื้นฐานด้านสังคมโดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน
เทคโนโลยี

ส่วน geek นั้นเป็นคนเชี่ยวชาญเทคโนโลยีและมีผู้หญิงเด็ดด้วย
ส่วน nerd นั้นไม่มีปัญญากับเขาหรอก